

Strömstads Historieförening

Årgång 22 • Nummer 127 • December 2017

Första
filmsekvenserna
om Emilie

Julläsning om
"gamle lotsen"

www.historieforeningen.se

Hela agendan 2018

Här är gänget som jobbat med SHF-tidningen i år. Fr.v. Åke Svanberg, Rolf Lindqvist, Ulf Hansson, Tage Ödlund och Ann-Katrin Eklund. Redaktionen tackar för visat intresse för vår medlemstidning och passar på att önska alla medlemmar en god jul och ett gott nytt år!

God Jul och Gott Nytt År!

Snart lägger vi SHF-året 2017 bakom oss och nu är vi förväntansfulla inför 2018. Vi startar redan med månadsmötet i januari (10/1) då vi får den spännande berättelsen om

Hilma Svedals liv och hennes två Alas-ka (läs mer på sid. 17).

Hela agendan för 2018 är nu klar och de olika aktiviteterna hittar ni på sid 18. Ett välsmakande historiskt smörgåsbord hoppas vi.

Swish. Nu blir det enklare att betala in till vår förening. Använd ”swish” genom att slå in SHF:s nummer, 1233310109, och sedan är det klart!

Omslaget till dagens tidning är det enda sparade manuskriptet av Emilie Flygare-Carlén. Inlagt är Camilla Hedin, Strömstad, som spelar Emilie och Daniel Olsson, strömstadsbördig, som spelar hennes man Johan Gabriel Carlén.

Vi har skapat en ny mailadress till SHF. I framtiden skriver du till info@historieforeningen.se för att kontakta oss.

Vår hemsida är nu uppdaterad, en nyhet är bl a att du hittar vår senaste tidning på första sidan. Genom ett klick har du tidningen läsbar. Gå gärna in på hemsidan regelbundet för att hålla dig informerad om vår verksamhet, www.historieforeningen.se

Decembarmötet står för dörren och som vanligt bjuder vi då på lite extra med julsmörgås, pepparkakor, lotterier och kåseri. Dessutom återkommer historietävlingen. På mötet kommer det också att avslöjas vem som blir årets SHF-are! Väl mött!

Åke Svanberg

Vår tidning förmedlar SHF,s historia!

Under föreningens 21 år har vi givit ut 127 nummer med information till medlemmar om aktiviteter att ta del av.

Nu har vår ”Grand old Lady” Solveig Gerdin-Ericson lagt ner tid på att katalogisera samtliga nummer snyggt lagda i pärmar!

Från tidning nummer 1 februari 1997 fram till tidningen vi nu läser har vi

hela vår förenings historia!

Tack Solveig för ett viktigt arbete för SHF.

Styrelsen

Kort info fotogruppen 20 september 2017

Den 20 september åkte fem medlemmar från SHF till Halden där vi möttes upp av Egil Torgersen (fotograf, Författare mm) samt ett gäng historieintresserade från Halden.

Egil Torgersen är uppvuxen 1933-1960 på ”Porsneshalvöya” Damhaugen arbetarbydelen han visade oss runt på ca två timmars intressant och lärorikt

vandring det hela avslutades med fika på Haldens Frivilligcentral där vi bjöds på hembakad kryddkaka och delgavs info om kommande ”Kulturnatt i Halden” 10 års firande 22 september.

Vi som var med tackar Egil och ”Halden frivilligsental” för trevlig samvaro!

Rolf Lindqvist

**Strömstads
Historieförening**
nummer 127, årgång 22
December, 2017.

Södra Hamngatan 26
452 30 Strömstad

Redaktion
Rolf Lindqvist, Tage Ödlund, Ulf Hansson, Åke Svanberg

shf.red@historieforeningen.se
www.historieforeningen.se
www.facebook.com/historieforeningen

Foto omslag: Erik Fägerwall,
ur Emilie-filmen.

Tryck och produktion
Nordbloms Trycksaker AB
Hamburgsund, 0525-332 84

Papper 130 gr silk

Styrelsen
Ordförande
Rolf Lindqvist, 073-963 99 93
rl.lindqvist@telia.com

Vice Ordförande
Sonia Svensson, 070-21 35 220
svenssonsonia@gmail.com

Sekreterare
Tage Ödlund, 073-143 30 75
tageodlund@gmail.com

Kassör
Ingrid Sundemar, 0526-253 01
ingrid.sundemar@telia.com

Ledamöter
Ulf Hansson, Kristina Moosberg,
Bo Magnusson, Tommy Grahn,
Åke Svanberg

Medlemsavgift
195 kr för år 2018
BG. 5371-5389

456 Medlemmar

Klubbrummet på Strömstad Museum håller öppet för medlemmar varje måndagskväll vår och höst kl 18-20.
Välkommen in på fika och samtal.

*Inga-Britt Lindqvist, Britt-marie Bernemalm,
Astrid Stenman och Jan Teuber lyssnar till
gamla godingar på fungerande juke box.*

Nostalgi och historia på SHF:s höstresa

Snacka om lyckad utflykt! På denna höstresa fick vi en härlig blandning av gamla motorcyklar, radioapparater, fungerande juke box och norska Prestebakke med århundraden av mäktig historia.

Solig söndagsmorgon på väg till Dals Eds MC- och motormuseum, ett nostalgiskt Mekka för olika smakriktningar. Fina renoverade MC-maskiner i mängder, men också en myckenhet retroprylar. Många igenkänningsrop hördes när vi vandrade genom lokalerna: ”Åh, precis en sån transistorradio hade vi hemma”, eller ”där står ju en NSU Quickly, min första moped”!

- Jag skall absolut komma hit igen, tyckte en imponerad Solveig Gerdin-Ericson när vi äntrade bussen för vidare färd.

Lunchen intogs på Nellie´s

Place i Vassbotten, stört-skön lokal med 50-tals stuk och mycket god helstekt fläskfilé med potatisgratäng.

Några mil norrut över gränsen träffade vi vår systerorganisation Idd og Enningdalen Historielag. Ordförande Eivind Lövås med medarbetare tog emot och gav en presentation av föreningen och Prestebakkes historia. Här finns en hel samling byggnader som föreningen tog över 1998 och som sedan har renoverats pietetsfullt.

Allt på Prestebakke andas historia, 1718 hade t ex

Karl XII läger här och 1808 års stridigheter ägde rum i grannskapet. En byggnad ägnas stenhuggarepoken längs Idefjorden. Föreningen med 600 medlemmar genomför en rad olika arrangemang på gården.

SHF riktar ett stort tack för besöket, inte minst de goda smörgåsar med nybakat bröd i stenugn som vi bjöds på!

Och ett stort tack också till Christina Moosberg som hade organiserat denna fina utflykt!

*Text: Åke Svanberg
Foto: Rolf Lindqvist*

RETRO: Plagg med historia

Korsetten på bilden har jag fått som minne av min svärmor Karin, som fram till sin åttioårsdag drev en liten korsettbutik i Trollhättan. Hon kände sig behövd och ansåg sig ha en mission att hjälpa äldre kvinnor att kunna gå med högt buret huvud och rak rygg. Karin kunde därför inte lämna sina kunder och gå i pension alltför tidigt.

Ordet korsett kommer ifrån det latinska ordet corpus som betyder kropp. Korsettens storhetstid var mellan 1500 och till slutet av 1800-talet, men man kan spåra plagg med samma funktion tillbaka till 1500 f.Kr. Det är ett plagg i första hand avsett för kvinnor, för att forma sin figur på ett sätt som modet föreskrivit.

Korsetten är ett plagg i styvt material, som bärs från bysten till höfterna.

En korsett i jacquardväv, med strumpeband, knäppning fram och snörning bak är ett minne från den korsettbutik som Ingrid Sundemars svärmor drev.

Korsetten är försedd med kraftig snörning baktill så att man kunde snöra den hårt och på så vis forma kroppen.

Korsetterna har alltid främst använts av kvinnor i det övre samhällsskiktet. Under 1800-talet, när symaskinerna utvecklades, kunde man börja massproducera korsetterna och de blev billigare och mera allmänna. Det maximala midjemåttet var fortfarande det som Catherine de Medici föreskrivit på 1500-talet, men ju mindre mått man hade desto vackrare ansågs man vara. Korsetten fort-

satte sin popularitet fram till början av 1900-talet men fick ett abrupt slut då kurvorna släpptes fria med det nya modet.

Korsettens funktion har sedan förändrats. Numera skall den inte göra kvinnor onaturligt smala utan har modifierats till stöd för människor med ryggproblem.

Korsetter är numera en extravagant del i en klädesuppsättning och används främst för att vara sexuellt utmanande i skådespel och maskerader.

[Text: Ingrid Sundemar](#)

[Foto: Åke Sundemar](#)

PROFILEN Ann Smith

Uppvuxen i Strömstad, där släkten bott i ca 300 år. Hon är släkting till Emilie Flygare-Carlén, i rakt nedstigande led. Studerade keramik på konstfack 1951-53, och arbetade under en sommar på Syco. Hon debuterade 1963, och fick mycket uppmärksamhet med boken "Två i stjärnan". Hon omnämns som banbrytande inom kärleksdiktning. Omslaget var gjort av Ivar Lo-Johansson, som var en nära vän sedan 1960-talet. Hon var vice ordförande i Ivar Lo-Sällskapet sedan starten 1990, och är också hedersledamot. Hon har skrivit 14 böcker mellan 1963 och 2004.

Vilken historisk person skulle du vilja träffa?

Emilie Flygare-Carlén, som inspirerat mig både i mitt

författarskap och i mitt liv. Jag "mötte" henne i det Smithska köpmanshuset, som var välbesökt av bönder, fiskare och sjöfolk. Vi möter henne, som jag ser henne där:

Jag heter Emilie / Ni hittar mig vid stranden / Eller på bryggorna bland båtsmän / där historierna går / Bryggorna är för mig / världens portar.

Hon kunde språket för segling, väder, vindar och kom att bli vår första romanförfattare, som skrev om skärgårdsbefolkningen i Bohuslän. Emilie använde sitt rika stoff från färderna på båten "Kulten", och allt hon hört berättas där. Det är på den realismen, hennes romaner lever än idag.

Vilket historiskt skeende skulle du vilja dyka ner i för en dag?

Peder Tordenskjolds anfall på Strömstad 8 juli 1717. Danska trupper landsattes på Laholmen och mötte 1800 man, under befäl av

Generalmajor Johan Giertta. Staden besköts med otaliga kanonkulor, varav jag har en. Stadens invånare hjälptes åt, enligt sägnen, att bära ut insamlade kulor till batterierna på Laholmen, så att Tordenskjold fick sina egna kulor tillbaka från svenska kanoner.

Vilket historiskt årtal har fastnat hos dig?

1672 eller 1676, då Strömstad erhöll stadsrättigheter. Det är oklart när stadsrättigheterna erhöles, men i ett kungabrev 1672, nämns "staden Strömstad". Stadsrättigheterna stadfästes formellt av Karl XI den 15 april 1676. Två av de första borgarna i den nya staden Strömstad, var mina släktingar Lars Olsson Smed f. 1645 d. 1719 och Peter Larsson Smitt f. 1673 d. 1733.

Sarpsborg genom 1000 år

*Svenskene brenner Sarpsborg 1567.
Målning av Geir Stahl*

Strömstads grannstad Sarpsborg kunde under år 2016 fira 1000 år som befolkad bygd. Vid SHF's månadsmöte i oktober fick vi en elegant och detaljerad redovisning om den tid som flytt och utveckling som skett.

Sarpsborgs historieförenings ordförande Carl-Einar Kure gästade oktobermötet och berättade om sin stad och bygd. Med ett elegant bildspel kunde han på ett förnämligt sätt få fram historien om huvudstaden i Östfold, Norge. Via en karta kunde han påvisa

att Strömstad på sätt och vis inrymdes i Östfold fylke. Staden fanns med på kartan och gränslinjen var mycket svag. Dessutom har ju Strömstad en gång i tiden tillhört Norge. Detta då det som kallades Ranrike även innefattade i stort sett hela Bohuslän. Ranrikes huvudsäte låg sydväst om Sarpsborg och hette Alvim.

Sarpsborg har i dagsläget ca 55 000 invånare och har en gammal historia. För 20 000 år sedan var området täckt med is och för 10 000 år sedan hade isen smält. Allt var hav. Några årtusenden senare började det

sticka upp små öar i havet då vattnet sjönk undan. Genom landvinningar skapades fjordar vilka med tiden förändrades och blev till älvar. På detta sätt skapades älven Glomma som tillhör en av de största älvarna i Europa. Glomma var länge farbar men med tiden, för ca 2000 år sedan, bildades forsar genom landhöjningen som förhindrade sjöfart. Den viktiga transportledens utformning skapade problem och varor som skulle skeppas iväg fick istället omlastas till landvägen. Timmerflottningen hindrades eftersom vattendjupet

Stor skara medlemmar var bänkade för att lyssna till Kures föredrag. Carl-Einar Kure kan verkligen sitta Sarpsborg, bl.a som ordförande i ett av stadens historielag.

ändrades och då inte bara i forsarna. Djupet i Glomma blev sämre och man fick då bygga flatbottnade pråmar att dra timret på. Då det på den tiden inte fanns några vägar var transportfrågan ett problem. Vid de forsar som skapade problem för sjöfarten byggdes med tiden broar. Detta förenklade naturligtvis livet. Vid broarna skapades små samhällen. År 1016 bestämde kung Olav Haraldsson, Olav den Helige, att bebyggelsen vid en av broarna skulle heta Borg och vara Norges första huvudstad. I ”staden” byggdes 2 – 3 kyrkor och runt platsen byggdes murar.

Man började också anlägga vägar för sin framfärd. Ett par stora gårdar kallades först för Kungsgårdar men blev senare degraderade till Herrgårdar. De största hette Borrregaard och Hafslund. De låg på var sin sida av Glomma. Livet runt forsarna utvecklades hela tiden.

Den 15 februari år 1702 väntades det tillökning i familjen på Borregaard. Jordemor/barnmorska, tillkallades. När hon anlände upplyste hon om att hon sett sprickor i marken där hon färdats. Detta togs på allvar och man började undersöka saken. Plötsligt

hördes ett förfärande dån och i stort sett hela Sarpsborg rasade samman och ner i Glomma. Det blev bara ett stort hål kvar. Endast en penningkista kunde räddas.

Den svenske kungen Karl 14:e Johan, som då regerade, bestämde år 1839 att Sarpsborg skulle vara stad. Fram till 1200-talet kallades platsen Borg för att alltmer kallas Sarpsborg. Förleden Sarps namngavs efter forsens och betyder ”den som sväljer”. Staden och landet utvecklades. Man byggde vägar, järnvägar, många privata, och broar. Efter att en bro tidi-

gare hade byggts anlades också en järnväg. För att slippa bygga ytterligare en bro lade man järnvägsspåret ovanpå vägbron vilket gav 2 våningar och visade sig vara en bra lösning.

I slutet av 1800-talet pratades det allt mer om en separation från Sverige, en unionsupplösning. Med farhågor att detta skulle innebära våldsheter byggdes i Östfold befästningar med kanoner riktade mot Sverige. Upplösningen gick lugnt till år 1905. Befästningarna fanns kvar när Tyskland invaderade Norge under andra världskriget. Men då de var riktade mot Sverige och kunde de inte användas.

Den 15 februari 1702 försvann nästan hela Sarpsborg ner i Glomma efter ett förödande jordskred.

Föredragshållaren Carl-Einar Kure har, som så många andra norrmän, påbrå från Sverige. Många svenskar arbetar nu i Östfold medan norrmännen gärna åker över till Sverige och handlar. Grannsämjan är god.

Kure avtackas med en kraftig applåd från åhörarna och en fin bukett blommor från SHF's ordförande Rolf Lindqvist

Text och foto: Tage Ödlund

Dragmarks klosteruin från 1200-talet är fortfarande fullt synlig i området, Bokenäset i Uddevalla kommun.

“Det norska Bohuslän” på studieresa

Lördagen den 30 september var den dagen som var bestämd för att utforska historiska platser i det tidigare norska Bohuslän.

Vädret var med oss under dagen och efter cirka 30 mil hade vi hunnit med att besöka, flera intressanta platser så som Hornborgs slottsruin, Dragmarks klosteruin, Bokenäs gamla kyrka, Dynge borguin och Foss kyrka.

Veckor innan resan hade ansvarig för cirkeln, Stefan Kihlberg gått igenom platsernas historia så väl på plats blev det lättare att förstå läge och betydelse för respektive byggnad.

Åter hemma tackade alla deltagarna Stefan för en mycket intressant och givande guidning.

Text/foto: Rolf Lindqvist

*Studiecirklar som pågår
är Foto och Café Vinyl.
Se vår hemsida: www.historieforeningen.se
Intresserad?
skriv till
info@historieforeningen.se*

Bodil Tingsby drog rekordpublik när hon berättade om filmprojektet Emilie Flygare-Carlén.

”Blir vacker och berörande”

Ett par sekvenser ur den blivande filmen om Emilie Flygare-Carlén visades på SHF:s novembermöte. Producenten Bodil Tingsby berättade om filmprojektet som backas upp av Svenska Akademien.

Med så gott som allt inspelningsarbete avslutat och efter genomgång av inspelat material var hon övertygad om ett bra resultat:

-Det blir en vacker, fin och berörande film om ett författarskap som det finns god anledning att uppmärksamma men också om ett väldigt intressant och

spännande livsöde.

Bland 90-talet åhörare fanns många som hjälpt till i inspelningsarbetet, både framför och bakom kameran. Bodil Tingsby tackade för alla ideella insatser.

Hon välkomnade också särskilt Emilie Flygare-Carléns släktingar, Jerker Smith och hans mor Ann Smith, som fört den litterära traditionen i slakten vidare. Hon har själv på olika sätt lyft fram Emilie Flygare-Carlén, bland annat i Bohusläns Gilles jubileumsbok, och är glad över att hon uppmärksammas ytterligare genom filmen.

Smakprov

Ett av de smakprov som visades var från inspelningen på Rossö, där filmteamet fann fina miljöer vid bryggkanten. Det andra klippet handlade om hur en åldrad, kritiserad och av personlig tragedi drabbad författarinnan, gestaltad av Pia Welin, på nytt försöker komma igång med sitt skrivande. Det lyckades, och resultatet blev Ett köpmanshus i skärgården. Filmatiseringen av denna roman var nyutbildade filmfotografen Erik Fägerwalls första uppdrag för SVT och något som la grunden till hans intresse för författarinnan. Nu är

Alla med kopplingar till Emilie: fr.v. Camilla Hedén (unga Emilie), Bodil Tingsby (producent), Ann Smith (brorsons sons dotter till Emilie), hennes son Jerker Smith och Pia Welin (äldrad Emilie).

han Bodil Tingsbys parhäst i projektet.

Hennes första bekantskap med Emilie Flygare-Carlén var hemma hos morföräldrarna i Näsinge, där Rosen på Tistelön fanns bland biblar och katekeser. När hon studerade litteraturvetenskap slogs hon av likheten mellan Strömstadförfattarinnans och Selma Lagerlöfs författarskap - och insåg att det var Nobelpristagaren som influerats av Flygare-Carlén och inte tvärtom.

Filmen ska lyfta fram ett framgångsrikt författarskap, Rosen på Tistelön översattes exempelvis snabbt till 17 språk, men också en anmärkningsvärd kvinna.

-Hon stod inte på barricaderna, men hon utgick från att alla är lika värda, och fick ta smällar för det. Det är en historia värd att berättas, sa Bodil Tingsby.

Sven Wollter

Nu är utmaningen att redigera materialet till en cirka timslång film. Enbart från två dagar med M/S Atene finns det 17 timmars inspelning. Miljöljud, intervjuer och musik ska läggas på, liksom en berättarröst som speglar livserfarenhet. Kanske blir det Sven Wollters.

Förhoppningen är att SVT vill visa filmen, som kan få premiär i Strömstad, men också att filmen kan ingå i ett seminarieprogram på

Bokmässan i Göteborg. Femminutersfilmer ska produceras för att främja kulturturism på temat Emilie Flygare-Carlén. Till det som planeras hör också material till skolor, att använda i historieundervisning och i diskussioner om jämställdhet. Ambitionen att nå ungdomar är bakgrunden till att projektet fått "en rejäl" summa från Svenska Akademien.

-En ära för en filmmakare, säger Bodil Tingsby, som drar slutsatsen att stödet också visar att Flygare-Carlén betraktas som en betydelsefull författarinna.

Text: Ann-Katrin Eklund

Foto: Tage Ödlund

Lagom till SHF-tidningens decemhernummer har vi hämtat denna artikel från Svenska Väst kustfiskares Julnummer 1944. Berättelsen om lotsen Engelbrekt Olsson och hans möte med amiralet prins Oscar, sedermera kung Oscar II.

Den gamle lotsen

Han kallades ”den gamle lotsen” eller ”losen i Körkesunn”. De allra äldsta minnas honom som en gammal man när de voro små barn.

Han var stor och grovt byggd och hade ett rödbrusigt ansikte med en grå skepparkrans, som i hans yngre dagar varit tegelröd.

Den gamle lotsen var en äkta skärgårdsbo eller rättare sagt urtypen för en sådan. Han krusade ingen och han var orädd och djärv. Det var en man som sade sin mening till vem det vara månede. Det språk han förde var i mångas öron väl kraftigt, men under den sträva ytan bultade ett hjärta av guld, och hela karlen var kärnfrisk som en omålad dätida möbel. Han föddes på 1790-talet.

När kriget mellan Norge och Sverige bröt ut var Engelbrekt Olsson, ty så var den gamle lotsens borgerliga namn, med att som 19-åring leda lotsningen av svenska örlogsflottan bland de farliga skären.

Då lotsen var bliven en gammal man, låg ett svenskt örlogsfartyg utanför Koster och signalerade efter lots. Det var ingen mindre än amiralen Prins Oscar, sedermera kung Oscar II, som förde befäl på fartyget. Vinden var sydvästlig och ”gamle lotsen” skulle återigen fullgöra sin plikt. Men han hade vinden emot, då han skulle ut till örlogsfartyget, och jullen var ingen förstklassig seglare, Syd-koster hade ännu inte fått någon modern lotsbåt.

En ung Amiral prins Oscar, sedermera kung Oscar II som bär på bilden, fick hjälp av ”den gamle lotsen” i en kritisk situation utanför Koster.

Det dröjde alltså en god stund innan lotsen kom ut till det väntande fartyget. Prinsens tålmod var vid bristningsgränsen och han tog emot lotsen vid relingen med dragen sabel och frågade vad det var för sölkorvar till lotsar på denna lotsplats.

Engelbrekt bragtes dock icke ur fattningen utan yttrade lugnt:

- I ska väll låte folk komme ombord innan I biter.

- Men varför kommer ni så sent, frågade prinsen.

- Ja har hört att kronan skulle skaffe sejlanes bådar te losane, men ve har ingen sett te ino, å därför får ve ta de ve har, å när

vinn a sjö e' mod ä då
ente sö gött ö komme fort
fram, genmälde lotsen.

- Du är alldeles för gammal
för att vara lots, klippte
prinsen av, hur
gammal är de förresten.

- Fyre kongar har ja sett
stige frå Sveriges tron å gå
ner i sine gravar, å
umöjjetit e de ente öm je får
se den femte gå samme väj.

Prinsen vände ryggen åt
den gamle mannen som ett
tecken på att samtalet var
slut, och nu blev det annat
att göra. Seglen brassades i
lä, mesanskotet
firades och kursen sattes
mot land.

Vid denna manöver inträffade en olyckshändelse.
Lotsbåten låg fortfarande kvar vid lä läring. När skotet firades tog mesanbommen mot masten på lotsbåten och vräkte den full med vatten, så att den kapsejsade och sjönk. Engelbrekts medhjälpare som alltjämt satt kvar i båten kom i vattnet och drunknade.

På kvällen kastade man
ankar på reddan utanför
Strömstad, och morgonen
därpå

blåste en frisk sydvästlig
kuling. Vid Blödebogen på
Öddö lågo flera
fraktfartyg av olika slag till
ankars i väntan på med-
vind. Ett av dessa hade
råkat i drift under det
besättningen var iland, och
fartyget drev nu rakt
mot amiralsskeppet. Befålet
röt, och gastarna arbetade
fortvivlat. Även prinsen,
som från halvdäck följde
arbetet med intresse, hade
gripits av den allmänna
upphetsningen och ropade
åt sjömännen att skynda
på. Detta blev för mycket
för den gamle lotsen som
gick fram till
prinsen och sade:

- Tycker I det är pent gjort å
la fattige stackare miste dä
de har, å inte
göre något för att bärge dä
för dom?

Prinsen såg förbluffad på
Engelbrekt, som stor och
morsk stod mitt emot den
kunglige amiralen.

- Nå, vad vill du göra med

den då, gubbe, frågade
amiralen.

- Ve kunne väl ta nåre man
å sejle opp unner Blödebo-
gen å ankre opp me
skuda, svarade lotsen.

- Tag så många man du be-
höver och gör som du säger,
men gör det fort,
beordrade prinsen.

Lotsen fick med sig några
sjömän och fullgjorde sitt
uppdrag. När man efter
väl förrättat värv kom till-
baka kallades han fram till
prinsen, som
egenhändigt överräckte
femtio riksdaler och sade
några erkännamma ord,
vilka den gamle lotsen Eng-
elbrekt satte stort värde på.

Detta var några glimtar ur
den gamle lotsens skiftesri-
ka och intressanta
liv. Han vilar nu sedan
många år i graven. Alla
hans barn, utom den yngsta
dottern, äro också döda.
Engelbrekt var gift fyra
gångar.

*Från
Svenska Väst kustfiskares
Tidning julen 1944*

BYGDEBAND – lokalhistoria på webben.

Strömstads Historieförening är medlem av Sveriges Hembygdsförbund.

Ett medlemskap som öppnar stora möjligheter för dokumentation av vår lokalhistoria. Medlemskapet innebär att vi på nätet även kan söka information från övriga medlemsförbund.

Så här gör du.

Börja med www.bygdeband.se, som är Bygdebands hemsida och rulla ned till "Platser i Sverige" och klicka på "Västra Gö-

talands län" och gå vidare till "Strömstads kommun". Under den rubriken finner du "Strömstads församling" och vidare till "Platser i Strömstad", där finner du en lång lista att välja från prova "Strömstads tätort" och finn där olika stadsdelar och därunder olika adresser. Om du då klickar på Karlsgatan, så kommer det upp bilder som du förmodligen känner igen. För mer information om sökprocssen, se vår hemsida!

En av bilderna som nu finns på Bygdeband visar denna fastighet som säkert de flesta strömstadsbor kan lokalisera.

Tanken från Historieföreningen är att kunna engagera alla sina medlemmar att bidra med bilder och berättelser från vår tid. Har du något som du vill ha med i vårt lokalarkiv, så e-posta till ingrid.sundemar@telia.com

*Text och foto:
[Åke Sundemar](#)*

Hilmas två Alaska

"Don` t worry" står det på Hilma Svedals gravsten på Skee kyrkogård.

Tiden flyger iväg och snart är vi inne och arbetar av en fullspäckad agenda för våra månadsträffar.

2018 års agenda startar med ett föredrag om en mycket stark kvinna. En kvinna som tog sig ut i världen och liksom fotbollsherarna skulle "gräva guld i USA". Det gick bra för båda parter. Medaljplats för laget och guld för Hilma.

Januaris månadsmöte den 10:e januari gästas av Gunnel Wounsch, ingift i släkten och har forskat i Hilma Svedals liv och verk. Efter

Gunnel Wounsch kommer till månadsmötet i januari och berättar om Hilmas leverne.

sitt guldgrävande i Alaska byggde Hilma upp sitt eget Alaska på Nord Långö i Strömstads skärgård. Ett livsverk som tragiskt delvis förstördes vid en brand. SHF fick under hösten besök av Gunnel Wounsch vid en av våra månadsträffar på museet. En kort försmak av vad som finns att berätta om Hilma Svedal delgavs gruppen. En försmak som väcker intresset för vad som komma skall. Ta tag i möjligheten att lära "allt" om Hilma Svedal vid mötet i Folkets hus.

Bild och Text: Tage Ödlund

Strömstads Historieförening agenda 2018

- 10 Januari: **Hilmas spår**
från Alaskas guld till
Bohusläns granit.
[Gunnel Wounsch](#)
- 7 Februari: **Arkeologi.**
Vem var Brynjolf Ulfaldi?
[Dan Nicklasson &](#)
[Stefan Meyer](#)
- 7 Mars: **"Gravallvarligt
och dödskul"**
[Lennart Palm](#)
- 4 April: **Strömstad 300 år**
[Harald Simonsson](#)
- 2 Maj: **Historisk vandring**
[Bo Manusson](#)
Greby gravfält Grebbestad
/ sockenmagasinet
Tanumshede.
- 6 Juni: **Kaffe våffla**
Friluftsmuseet
- 4 Juli: **Kaffe våffla**
Statarlängan Blomsholm
- 1 Augusti **Historisk vandring**
[Bo Magnusson](#)
En ovanlig stadsvandring
i Strömstad
- 5 September: **Kungens alla
skepp.**
[Thomas Bergstrand](#)
En marinarkeologisk resa
i stora nordiska krigets
kölvatten.
- 3 Oktober: **Kriminalhistoria**
[Mats Antonsson](#)
- 7 November: **Så dog Karl XII.**
[Bengt Liljegren](#)
- 5 December: **Kåseri o tävling
i historia**
[Ulf Hansson &](#)
[Jan Andersson](#)

Cafévårdar 2018,

8 jan.	Uno Axelsson.
0526-26049.	26 mars.	Bo Bengtsson
072 836 65 46.
15 jan.	Reidar Hilmersson
072 318 96 93.	9 april.	Uno Axelsson.
0526- 26049.
22 jan.	Teslow T-low Naess
073 555 39 32.	16 april.	Reidar Hilmersson
072 318 96 93.
29 jan.	Bo Magnusson
070 920 52 25.	23 april	Teslow T-low Naess
073 555 39 32.
5 feb.	Rolf Lindqvist
073 963 99 93	7 maj.	Bo Magnusson.
070 920 52 25.
12 feb.	Eero Ericson
073 055 33 22.	14 maj.	Rolf Lindqvist.
073 963 99 93.
19 feb.	Solveig Gerdin
-Ericson
0526-159 68	21 maj.	Eero Ericson.
073 055 33 22.
26 feb.	Jimmy Blomqvist
073 515 00 18	28 maj.	Solveig Gerdin-
Ericson.
0526-15968.
5 mars.	Kent Almqvist
070 558 77 94	4 juni.	Jimmy Blomqvist.
073 515 00 18.
12 mars.	Bengt-Åke Björk
070 570 54 11	11 juni.	Kent Almqvist.
070 558 77 94.
19 mars	Ulf Hansson
073 065 88 92		

Sommaruppehåll

Planerad tematid- ning

Strömstads historieförening är engagerat i ett projekt för utgivning av en tematidning som skall skildra oroligheterna i norra Bohuslän för 300 år sedan. Arbetet bedrivs i samarbete med Bohusläns museum och Strömstads kommun. Just nu pågår insamlandet av artiklar för denna specialtidning med planerad utgivning i början av nästa år. Bland innehållet kommer vi att skildra t ex uppladdningen i Strömstad inför Karl XII:s invasion av Norge 1718, den makalösa Galärmarschen, dykningar efter sänkta skepp, August Strindbergs berättelse om Karl XII:s död, befästningar i Strömstad med omnejd m.m. Ytterligare information om detta projekt kommer i nästa nummer av SHF-tidningen.

Text: Åke Svanberg

Kommande möten

Månadsmöte

TRADITIONSENLIGT JULMÖTE

Onsdag 6 december
Folkets Hus kl. 19.00
Ulf Hansson & Jan Andersson

Månadsmöte

HILMAS: GULD OCH GRANIT.

Onsdag 10 januari
Folkets Hus kl. 19.00
Föreläsare: Gunnel Wounsch

Månadsmöte

ARKEOLOGI: VEM VAR BRYNJOLF ULFALDI?

Onsdag 7 februari
Folkets Hus Kl. 19.00
Föreläsare: Dan Niklasson & Stefan Meyer

Årsmöte

GRAVALLVARLIGT OCH DÖDSKUL

Onsdag 7 mars
Folkets Hus Kl. 19.00
Föreläsare: Lennart Palm

Medlemmar!

Sedan starten för 21 år sedan har
textrutan brevid aldrig varit tom!
Hjälp oss fylla den även i framtiden!

Nya medlemmar i SHF: Mycket välkomna:

Yvonne Nyman, Strömstad.
Gunilla Olsson, Lur.
Inger Svensson, Strömstad
Christer Svensson, Strömstad
Lillemor Luttervall, Strömstad

Britt-Marie Waldemarsson,
Kungshamn
Barbro Torstensson, Strömstad
Britt-Marie Öster, Smögen
Roar Magnestad, Sarpsborg Norge

Vi Sponsrar Strömstad Historieförening

